

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Університет бізнесу та технологій, Грузія
Університетський коледж бізнесу, Албанія
Будапештський університет технологій
та економіки, Угорщина
Познанський економічний університет, Польща

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Київ, 27 березня 2024 року)

Київ 2024

**Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Університет бізнесу та технологій, Грузія
Університетський коледж бізнесу, Албанія
Будапештський університет технологій
та економіки, Угорщина
Познанський економічний університет, Польща**

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

(Київ, 27 березня 2024 року)

TRANSFORMATION OF ACCOUNTING AND REPORTING IN THE FACE OF SOCIO-ECONOMIC CHALLENGES

**PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

(Kyiv, March 27, 2024)

Київ 2024

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

УДК 657.37:316.422

Т 65

Трансформація обліку та звітності в умовах соціально-
Т 65 **економічних викликів [Електронний ресурс] : тези доп.**
Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 27 берез. 2024 р.) / відп.
ред. О. В. Фоміна. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. –
452 с.

ISBN 978-966-918-123-7

DOI: 10.31617/k.knute.2024-03-27

У тезах доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Трансформація обліку та звітності в умовах соціально-економічних викликів» висвітлено сучасні тенденції у галузі обліку та звітності, актуальні дискусії та засоби і методи вдосконалення національної практики у контексті імплементації міжнародного досвіду і застосування міжнародних стандартів. Матеріали конференції охоплюють аспекти соціальної відповідальності бізнесу та нефінансової звітності, управлінського обліку та звітності для забезпечення економічної безпеки і сталого розвитку, а також питання щодо впливу цифровізації та програмного забезпечення на сучасні процеси обліку, звітності та оподаткування.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 657.37:316.422

Редакційна колегія: О. В. Фоміна (відп. ред.), д-р екон. наук, проф.; Т. В. Канєва, д-р екон. наук, проф.; С. М. Семенова, канд. екон. наук, доц.; О. М. Прокопова, канд. екон. наук, доц.

Відповідальна за випуск О. В. Фоміна, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри обліку та оподаткування.

ISBN 978-966-918-123-7

© Державний торговельно-економічний
університет, 2024

Багрій Конон
УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА .. 264

Виноградний Олексій
ЕКОНОМІКО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ
ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ..... 267

Вороняк Валерія
ДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ В ОБЛІКОВОМУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ..... 270

Даценко Ганна, Гладій Ірина
УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ ЗА КЛЮЧОВИМИ
ПОКАЗНИКАМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЦЕНТРІВ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ..... 272

Демчук Олександр
МІСЦЕ І РОЛЬ ТРАНСАКЦІЙНИХ ВИТРАТ У СИСТЕМІ
УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ АГРОПРОМИСЛОВИХ
ПІДПРИЄМСТВ 276

Заворотній Микола
РОЛЬ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ У СТВОРЕННІ СТІЙКОЇ
КОНКУРЕНТНОЇ ПЕРЕВАГИ ПІДПРИЄМСТВА НА РИНКУ 279

Закревська Олександра
ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ ДЛЯ СЕРЕДНІХ ТА ВЕЛИКИХ
ПІДПРИЄМСТВ 281

Кирик Василь
СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ І ПОБУДОВА ОПТИМІЗАЦІЙНОЇ
МОДЕЛІ ДІЯЛЬНОСТІ З НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ
В УМОВАХ ВІЙНИ..... 285

Кошман Алі
СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПРИРОДНО-КЛІМАТИЧНИХ
ТА СОЦІАЛЬНИХ ФАКТОРІВ ТА СПЕКТР ЇХ ДІЙ
НА ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР 289

Кучанський Олександр
УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК – ПЕРЕДУМОВА СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ 292

2. Lihonenko L. O. (2001) *Antykryzove upravlinnia pidpriemstvom: teoretyko-metodolohichni zasady ta praktychnyi instrumentarii* [Anti-crisis management of the enterprise: theoretical and methodological principles and practical tools]. KNEU, 580 p.

3. Shembel Yu. S. (2001) Otsinka stadii zhyttievoho tsykladu pidpriemstv [Assessment of the stages of the life cycle of enterprises]. *Ekonomika: problemy teorii ta praktyky : mizhvuzivskyi zb. naukovykh prats*, vol. 96. Dnipropetrovsk: «Nauka i osvita», pp. 49–42.

4. Porter M. (1998) *Stratehiia konkurentsii* [Competition strategy]. Kyiv: Osnovy, 390 p.

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

БАГРІЙ Конон,

*доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування,
Чернівецький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету*

У сучасних перманентних умовах значного рівня загроз здійснення господарської діяльності суб'єктом господарювання супроводжується все більшим зростанням ролі економічної безпеки економічного суб'єкта і бухгалтерського обліку в системі економічної безпеки.

На думку Калинюка В. Є.¹ під економічною безпекою слід розуміти стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів для запобігання загроз і забезпечення стабільного функціонування підприємства в даний час і в майбутньому.

У свою чергу під загрозами економічної безпеки підприємства необхідно виділяти фактори, що створюють перешкоди на шляху реалізації економічних інтересів господарюючого суб'єкта.

До внутрішніх загроз можна віднести фактори, які створює внутрішнє середовище підприємства, наприклад, неефективна господарська діяльність, порушення режиму безпеки відомостей, протиправні дії співробітників по відношенню до суб'єкта господарювання і т.п.

¹ Kalynyuk V. E. (2022). Modern scientific approaches to defining the essence of the concept of «economic security of the enterprise». *Business Inform*, 12, 221–228. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2022_12_29

До зовнішніх факторів відносяться фактори, які створюються зовнішнім середовищем і на які не можуть вплинути ні керівництво, ні службовці підприємства (податки, кризові явища, спади, закони, акти, соціальні реформи, бідність, інфляція тощо).

Тому для цілей економічної безпеки в даний час суб'єкти господарювання можуть управляти потенційними ризиками. За рахунок ліквідації загроз, а також за рахунок грамотного та результативного управління може бути досягнута найбільша ефективність економічної безпеки.

При цьому головна роль у забезпеченні економічної безпеки підприємства відводиться бухгалтерії, так як саме вона отримує першою доступ до інформації, документально засвідчує всі операції, формує об'єктивну інформацію щодо економічних агентів. За допомогою створення механізму внутрішнього управління ризиками і загрозами підприємство зможе впливати не тільки на результат, з метою зниження негативних наслідків ризикових ситуацій, але й впливати на кожну стадію управління. Цю мету виконує управлінський облік.

Сучасний управлінський облік можна розглядати як інтегровану інформаційну систему підприємства, яка забезпечить збір, вимірювання, систематизацію, аналіз та передачу інформації, необхідної для управління структурними підрозділами суб'єкта господарювання та ухвалення управлінських рішень.

Основна мета управлінського обліку полягає у забезпеченні необхідною інформацією менеджерів, відповідальних за досягнення конкретних виробничих результатів. При цьому завданнями управлінського обліку є:

- забезпечення менеджменту інформацією для контролю над доцільністю господарських операцій, за використанням ресурсів;
- затвердження в організації положень, нормативів та кошторисів, у запобіганні виникненню негативних результатів діяльності підприємства;
- виявлення внутрішньогосподарських резервів для забезпечення фінансової стійкості підприємства².

Ознаками системи управлінського обліку можна вважати повноту врахованих витрат, відповідальність за місцями їх виникнення, оперативність їх обліку та форму зв'язку управлінської та фінансової бухгалтерії.

² Rebrina N. (2023). Strategic management accounting in the system of making effective management decisions at the enterprise. *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 4, 34–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ echcenu_2023_4_6

Для забезпечення єдиного підходу до вимірювання та оцінки витрат та результатів діяльності підприємства в минулому, які відображені в бухгалтерському обліку, а також формування їх в системі управлінського обліку, створюється інформаційний зв'язок між показниками витрат і результатами діяльності.

У цьому зв'язку управлінський облік являє собою підсистему, що забезпечує економічну безпеку організації, яка закріплюється в методичних розпорядженнях, що розробляються самостійно підприємством, і забезпечують єдине облікове середовище для прийняття об'єктивних і доцільних управлінських рішень керівництвом суб'єкта господарювання.

Завдяки єдиній внутрішній управлінській інформації досягаються тактичні і стратегічні рішення на основі оперативної, своєчасної та вірної облікової інформації про витрати та результати діяльності, як у центрах відповідальності, так і в цілому по підприємству. Оскільки мета організації системи управлінського обліку є планування, а також забезпечення економічної безпеки підприємства, аналіз, контроль та управління витратами, то вона може бути досягнута шляхом ефективного використання інформації через центри відповідальності на основі інформації виробничого та фінансового обліку. Отримана інформація міститься в управлінській звітності.

Управлінська звітність є комплексом взаємопов'язаних даних та розрахункових показників функціонування підприємства, як суб'єкта господарської діяльності в цілому, так і в розрізі його структурних підрозділів.

Управлінська звітність орієнтована на внутрішніх користувачів для забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання, що пов'язано з оцінкою ефективності діяльності центрів відповідальності.

У частині забезпечення економічної безпеки підприємства система управлінського обліку включає: – нормативну документацію: закони та нормативні акти, міжнародні стандарти, національні стандарти, інші зовнішні регламенти; – внутрішні стандарти підприємства: документація щодо організаційно-нормативного регулювання, документи системи управління якістю, документи що регламентують порядок роботи з технічними засобами; – робочі документи: рекламно-інформаційні матеріали, договірні документи, проектна документація, виробничо-експлуатаційні документи, кадрова документація, фінансово-економічна; – інформаційні сховища та бази даних: номенклатура справ та сховищ робочої документації, номенклатура справ та сховищ нормативної документації, нормативно-довідкова документація тощо.

Отже, управлінський облік являє собою сукупність інформації для управління процесом досягнення цілей та результатів фінансової діяльності підприємства. При цьому управлінський облік виступає не тільки як функція управління, а і як концепція, орієнтована на економічну безпеку підприємства.

Таким чином, економічну безпеку можна розглядати як комплекс кількісних і якісних характеристик суб'єкта господарювання, які забезпечують запобігання внутрішнім і зовнішнім загрозам та сприяють стабільному функціонуванню в даний момент часу та у майбутньому. При цьому правильно організований управлінський облік та система внутрішнього контролю дозволить заздалегідь виявити економічні проблеми до того, як вони негативно вплинуть на економічну безпеку суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Kalynyuk V. E. (2022). Modern scientific approaches to defining the essence of the concept of «economic security of the enterprise». Business Inform, 12, 221–228. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2022_12_29
2. Rebrina N. (2023). Strategic management accounting in the system of making effective management decisions at the enterprise. Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University, 4, 34–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2023_4_6

ЕКОНОМІКО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

ВИНОГРАДНИЙ Олексій,

*здобувач вищої освіти, факультет ресторанно-готельного
та туристичного бізнесу,
Державний торговельно-економічний університет*

Науковий керівник

Андросенко Олена Олексіївна,

*канд. екон. наук,
доцент кафедри обліку та оподаткування*

Ринкові умови формують напрямки діяльності підприємств і вимагають від них рішучих змін. Підприємства впроваджують нові технології, впорядковують виробничі та реалізаційні процеси.